

י"ז אלול, תשע"ז 20 ספטמבר, 2016	חוזר נכות מס' 1988
נושא: נכות כללית	
שם החוזר: נוהל טיפול באנשים בעלי דיספוריה מגדרית (Gender Dysphoria)	
מטרת החוזר : להסדיר הטיפול באנשים בעלי דיספוריה מגדרית (Gender Dysphoria) באופן שיקל עליהם למצות זכויותיהם במוסד לביטוח לאומי.	
פתח דבר	
<div style="border: 2px solid blue; padding: 5px; display: inline-block;">תהליך עבודה</div>	
קישור – חוזר המנהל הרפואי מס' 401/2014	
רשימת תפוצה	
נספח	

אני מודה לעופר כהן – מנהל סניף תל אביב, שרון טימר, די"ר יהודה ששון, לודמילה אליאסיאן ומרלית הר-ציון על גיבוש התהליך וכתובת חוזר זה.

בברכה,

לימור לוריא
מנהלת אגף א' גמלאות נכות

פתח דבר

במסגרת שיתוף פעולה בין הביטוח הלאומי לנציגי קהילת האנשים בעלי דיספוריה מגדרית (Gender Dysphoria), גובש נוהל משותף לטיפול באנשים בעלי דיספוריה מגדרית (Gender Dysphoria) במטרה להקל על הזכאים ביניהם בקבלת קצבת נכות כללית.

בפגישה עם נציגי הקהילה, עלה הקושי של אוכלוסייה זו לממש זכויותיהם, להציג את המצוקה בה הם נמצאים ואת הפגיעה בתפקודם בכל תחומי החיים עקב חוסר ההתאמה בין המגדר המולד שלהם לבין המגדר הנחוה. אנשים אלה נוטלים הורמונים, חלקם חיים בדיכאון ולחץ נפשי, הם עוברים ניתוחים לשינוי מין ולעיתים ניתוחים אלה מלווים בסיבוכים.

בנוסף, חלקם אינם עוברים טיפול פסיכיאטרי, לרוב בשל העלות הגבוהה של טיפולים אלה ולכן אין ברשותם מסמכים רפואיים הנדרשים לקבלת זכויותיהם.

כדי להקל על אנשים אלה ולתת להם מענה מהיר ואיכותי ככל הניתן הוחלט לרכז טיפול באוכלוסייה זו ולהעמיק הכשרות בנושא ל-4 סניפים:

1. בדרג ראשון - אוכלוסייה זו תהיה זכאית לבחור שהטיפול בתביעתם יתבצע באחד מהסניפים הבאים (על פי בחירת המבוטח):

- תל אביב;
- ירושלים;
- חיפה;
- באר-שבע.

2. בעררים - אוכלוסייה זו תהיה זכאית לבחור שהטיפול בתביעתם יתבצע באחד מהסניפים הבאים (על פי בחירת המבוטח):

- תל אביב;
- ירושלים;
- באר-שבע.

3. במקרים חריגים בהם לא קיים תיעוד רפואי, ניתן יהיה להסתפק בחוו"ד מפורטת של עו"ס מטפל, המכיר היטב את התובע פרק זמן משמעותי ומטפל בו.

תהליך עבודה

1. אנשים בעלי דיספוריה מגדרית (Gender Dysphoria) שוהים במקרים רבים במקומות מגורים שונים ממקום המגורים המופיע במרשם האוכלוסין במשרד הפנים, ולרוב הם מרוכזים באזורים גאוגרפיים מסוימים.

לכן, בדרג ראשון, אנו מבקשים לרכז הטיפול באוכלוסייה זו בארבעה סניפים ע"פ בקשת המבוטח, ללא התחשבות בכתובת הרשומה במשרד הפנים:

- תל אביב;
- ירושלים;
- חיפה;
- באר-שבע.

בעררים, אנו מבקשים לרכז הטיפול באוכלוסייה זו בשלושה סניפים ע"פ בקשת המבוטח, ללא התחשבות בכתובת הרשומה במשרד הפנים:

- תל אביב;
- ירושלים;
- באר-שבע.

הרופאים, פקידי השיקום ופקידי התביעות בסניפים הנ"ל, יקבלו הכשרה לטיפול באוכלוסייה זו.

2. העברת תביעה לסניף המבוקש (בדרג ראשון ובעררים):

- נציגי הקהילה והעמותות ינחו את האנשים בעלי דיספוריה מגדרית לציין על גבי טופס התביעה את הבקשה להיבדק בסניף אחר ואת הסניף הרצוי, כך שכבר בקבלת התביעה יוכל פקיד התביעות לזהות שמדובר בתובע השייך לאוכלוסייה זו. במקרים אלו, פקיד התביעות בסניף המטפל יעביר התיק לסניף המבוקש בטרם הוזרמה התביעה למערכת.

- במקרים בהם הוזרמה התביעה למערכת, ופקיד התביעות זיהה שמדובר בתובע בעל דיספוריה מגדרית, יצור פקיד התביעות קשר טלפוני עם המבוטח, יסביר לו שבאפשרותו לבחור שהטיפול בתביעתו יתבצע באחד מהסניפים הנ"ל. במידה שהתובע בחר בסניף אחר, יעביר פקיד התביעות את התיק לסניף המבוקש בשלב טיפול זה.

- במקרים בהם הטיפול בתיק הגיע לרופא המנתב והרופא זיהה שמדובר בתובע בעל דיספוריה מגדרית, יחזיר הרופא התיק לפקיד התביעות בטרם בוצע ניתוב, וזה יעבירו לסניף המבוקש. ע"פ הנוהל הנ"ל.

- במקרים בהם זוהה שמדובר בתובע בעל דיספוריה מגדרית במעמד הוועדה רפואית, הטיפול ימשך בסניף המטפל ולא יועבר לסניף אחר.

3. בכל המקרים בהם יועבר הטיפול בתביעה לאחד מהסניפים הנ"ל, פקיד התביעות שמעביר התיק, יצרף לתיק מכתב ובו יציין את השלב בו נמצא הטיפול בתיק ומידע נוסף שיש להעביר לסניף שיטפל בתביעה (נספח א').
4. אנשים בעלי דיספוריה מגדרית (Gender Dysphoria) מתקשים במימוש זכויותיהם, הם מתקשים להציג את המצוקה בה הם נמצאים ואת הפגיעה בתפקודם בכל תחומי החיים עקב חוסר ההתאמה בין המגדר המולד שלהם לבין המגדר הנחוה. אנשים אלה נוטלים הורמונים, חלקם חיים בדיכאון ולחץ נפשי, הם עוברים ניתוחים לשינוי מין ולעיתים ניתוחים אלה מלווים בסיבוכים. בנוסף, חלקם אינם עוברים טיפול פסיכיאטרי, לרוב בשל העלות הגבוהה של טיפולים אלה ולכן אין ברשותם מסמכים רפואיים הנדרשים לקבלת זכויותיהם. בהרבה מקרים הם מטופלים ע"י עו"ס ולכן, במקרים חריגים בהם לא קיים תיעוד רפואי, ניתן יהיה להסתפק בחו"ד מפורטת של עו"ס מטפל, המכיר היטב את התובע פרק זמן משמעותי ומטפל בו.
5. תיק שהועבר לטיפול באחד מארבעת הסניפים הנ"ל, יעבור לרופא המנתב בסניף ולאחר הוועדה הרפואית יועבר לחו"ד שיקום ו/או להחלטת פקיד תביעות, לפי העניין **באותו הסניף**. הרופאים, פקידי השיקום ופקידי התביעות בארבעת הסניפים הנ"ל, יקבלו הכשרה לטיפול באוכלוסייה זו.
6. אנו ממליצים שפקידי תביעות נכות, שהוכשרו בטיפול באוכלוסייה זו, ישמשו כמוזכירי ישיבה בוועדות הרפואיות.
7. **קביעת אחוזי הנכות הרפואית** תהא על פי השלכות תהליך שינוי המין בכל מקרה, לגופו של עניין. סעיפי הליקוי שיקבעו על-פי ספר המבחנים הם:
- סעיף 35 לתקופת הטיפול הכירורגיים (ניתוחים והחלמה);
 - סעיף 34(א) לפי מצבו הנפשי של האדם ובהתאם לדרגת החומרה הרגשית אותה הוא חווה - רמת הדיספוריה, כלומר מצוקה, חוסר שביעות רצון, אי-נעימות.
 - כל סעיף אחר ע"פ הליקויים הקיימים, בין אם מדובר בהשלכות של שינוי המין (כמו נכות אורולוגית) ובין אם מדובר בליקויים שאינם קשורים לשינוי המין.
- הנכות הרפואית יכולה להיות זמנית או יציבה - בהתאם לשלב של תהליך השינוי בו נמצא המבוטח.
- לתשומת ♥, יתכנו מקרים בהם התביעות תדחנה בגין נכות רפואית שאינה מזכה.

8. המלצת הרופא לעניין כושר השתכרות תינתן בהתאם לחומרת הליקויים שנקבעו.

9. החלטה לעניין כושר השתכרות תינתן לאחר קבלת חוות דעת פקיד שיקום, במידת הצורך, ויכולה לנוע בין דחייה ועד לאובדן כושר מלא.

על פקיד התביעות להתייחס בהחלטתו למצב הנפשי והפיזי של המבוטח ולפרמטרים האישיים שלו, כגון, השכלה וניסיון תעסוקתי, כישורים ויכולת להתמיד בעבודה, כמקובל. אפליה ותיוג שלילי הינם תופעות חברתיות שלצערנו אוכלוסיות נוספות חוות במידה זו או אחרת, לכן יש להביאן בחשבון במצבים חריגים בלבד. בכל מקרה בו קיים קושי בקבלת ההחלטה ניתן להתייעץ עם רפרנט הסניף!

10. בתום הטיפול בתביעה, לאחר שנשלחה הודעה לתובע בדבר ההחלטה בתביעתו, ישלח פקיד התביעות את התיק חזרה לסניף אליו שייך בצירוף מכתב בו מידע רלוונטי (נספח ב').

[חזרה](#)

רשימת תפוצה

נמענים לביצוע:

מנהלי מחלקות נכות, שר"מ, ילד"נ ושיקום

רופאים מנתבים

רופאים מחוזיים

רופאים מוסמכים: נכות, שר"מ וילד"נ

פקידי תביעות נכות, שר"מ וילד"נ

פקידי שיקום

פקידי דלפק קדמי

פקידי מוקד טלפוני

העתק לידיעה:

פרופ' שלמה מור יוסף, המנהל הכללי

גב' אילנה שרייבמן – סמנכ"ל גמלאות

ד"ר ישי אוסטפלד – המנהל הרפואי

גב' ירונה שלום – מנהלת אגף א' ועדות רפואיות ונפגעי עבודה

מנהלי סניפים

מנהלי תחומי גמלאות

[חזרה](#)

נספח א'

לכבוד מנהל מחלקת נכות

סניף: _____

שלום רב,

מצ״ב תביעה של תובע בעל דיספוריה מגדרית (Gender Dysphoria) – בעקבות בקשת התובע התיק מועבר לטיפול בסניפכם.

התביעה בשלב:

מידע נוסף:

בברכה,

_____ (שם פקיד התביעות)

_____ סניף

נספח ב'

לכבוד מנהל מחלקת נכות

סניף: _____

שלום רב,

מצ"ב תביעה של תובע בעל דיספוריה מגדרית (Gender Dysphoria) שטופל בסניפנו.

הטיפול בתיק הסתיים.

מידע נוסף:

בברכה,

_____ (שם פקיד התביעות)

סניף _____